

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.изк. Лозанка Пейчева

Относно кандидатурата на гл. ас. д-р Данка Цветкова

По конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“

По професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
Специалност „Народно пеене и методика на преподаването му“ към
Катедра „Музикален фолклор“, при Факултет „Музикален фолклор и
хореография“

обявен от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив (ДВ бр.
40/17 май 2019)

Представените за рецензиране материали показват, че основните активности и продукцията на гл. ас. д-р Данка Цветкова се вписват в следните сфери: художественотворческа дейност, педагогическа и учебно-методическа дейност и научноизследователска дейност. Тези области са пряко свързани с професионалното направление и специалността на обявения конкурс. Предложената документация за участие в конкурса съдържа: попълнена таблица за индивидуално изпълнение на минималните национални изисквания, доказателствен материал по показатели А, В, Г, Д и Е (от таблицата), монография, две публикувани книги, афиши и програми за концертни изяви (в България и чужбина), описание на педагогическата и учебно-методическата дейност.

Общото ми мнение за предложените материали и документи е, че те удовлетворяват законовите изисквания на ЗРАСРБ за участие в обявения конкурс и удостоверяват мащабите и същността на многостранната академична дейност на единствения кандидат в конкурса.

Хабилитационните материали, с които Данка Цветкова участва в конкурса са групирани в следните големи раздели: 1) Художественотворческа дейност; 2) Педагогическа и учебно методическа дейност; 3) Научноизследователска дейност и 4) Отличия.

Съществена част от приложените за оценка материали е свързана с богатата **художественотворческа дейност** на гл. ас. д-р Данка Цветкова. Нейните художественотворчески изяви се асоциират с много сценични участия като солист, хорист, помощник-диригент и вокален педагог на Академичен народен хор при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив.

През 2010 г. Данка Цветкова получава Грамота във връзка с честването на 30 години от създаването на Академичния народен хор, която е заслужено признание за нейната високо професионална и прецизна работа като помощник-диригент.

Разностранните сценични изяви на д-р Данка Цветкова свидетелстват за широкия спектър на нейните възможности като интерпретатор. Тя е изпълнител с дълбоко усещане за пеенето като един от същностните елементи на българската музикалнофолклорна култура и интерпретира в разнородни изпълнителски състави, както и солово, различни по време, стил и жанр песенни творби. Представената документация за участие в конкурса разкрива, че в своята активна концертна дейност кандидатката е музицирала с голям брой български и чуждестранни изпълнители на фолклорна музика – хористи, инструменталисти, диригенти. Особен акцент в дейността на Цветкова е творческата връзка, която тя осъществява с чужденците – любители на българската фолклорна музика, участници в хоровете „Седянка“ (Дания) и „Перуника“ (Швеция). Обемната изпълнителска и интерпретаторска практика разкриват Данка Цветкова като утвърден изпълнител с многобройни постижения в множество специфични посоки за репрезентиране и популяризиране на фолклорната музика от миналото в съвременни условия.

Концертната дейност на д-р Данка Цветкова се развива в България и чужбина. Сред нейните водещи творчески изяви в различни градове на България впечатляват многобройните концерти с Академичния народен хор при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив, в които тя участва като солист и хорист. Друго ярко сценично постижение на българска сцена са нейните концертни участия с Хор „Перуника“ (Стокхолм). Данка Цветкова има респектираща концертна дейност в чужбина на престижни сцени в Швеция, Дания, Белгия, Франция, Канада и др.

Като хоров изпълнител участва в различни конкурси в България (Варна – 2012; София – 2013) и в чужбина (Грац, Австрия – 2008, 2011; Сърбия – 2010), където печели редица престижни награди, сред които се открояват спечелените златен медал през 2008 и Гранд при през 2011 г. на Световната хорова олимпиада в Грац, Австрия. Имам отлични впечатления от участието на д-р Данка Цветкова с Академичния хор при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив в Националния конкурс-надпяване, посветен на 80-годишнината от рождението на проф. Кирил Стефанов, организиран от Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при Българската академия на науките на 8-9 ноември 2013 г. в София, където

спечелиха най-голямата специална награда. На сцената на Големия салон на БАН Академичният народен хор поднесе подбран с вкус и майсторски изпят репертоар. Изпълненията им се отличаваха със забележителна темброва красота, изключителен музикален усет и изящна интерпретация.

От представените за участие в конкурса материали става ясно, че сценичните изяви на гл. ас. д-р Данка Цветкова са сред приоритетните в нейната дейност. Чрез тях тя популяризира българското песенно изкуство, базирано върху музикалнофолклорните традиции пред съвременни публики и това може да се приеме като основен принос на кандидата за доцент по обявения конкурс.

Педагогическата и учебно-методическата дейност на гл. ас. Данка Цветкова се разгръща в следните главни направления: цялостна работа върху вокално-постановъчните проблеми, запознаване със и работа върху интерпретацията на различните фолклорни певчески изпълнителски стилове с чуждестранни хорови формации от Дания и Швеция; вокално-постановъчна работа с Академичен народен хор при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив; работа като преподавател по народно пеене в същото висше училище; издаване на учебни пособия, свързани с обучението по народно пеене.

Основен акцент в педагогическата дейност на гл. ас. д-р Данка Цветкова е цялостната ѝ работа върху вокално-постановъчните проблеми и преодоляването на препятствията, с които се сблъсква певецът при четенето на нотирана народна музика. Обикновено записвачите и композиторите предоставят малко информация и рядко дават конкретни указания и инструкции как да се интерпретира нотираната или обработена от тях народна песен и оставят интерпретацията на преценката и въображението на певците. При цялостната вокално-постановъчна работа със студентите, с Академичния народен хор и с чуждестранните хорови формации „Седянка“ (гр. Орхус, Дания – от 2007 г.) и „Перуника“ (гр. Стокхолм, Швеция – от 2015 г.), Данка Цветкова ръководи процеса на декодиране и разбиране на предоставената за интерпретация нотирана творба. В сложния и комплексен педагогически и творчески процес на превод от автор към изпълнител Цветкова има завидни постижения, които се основават на нейната добра информираност и натрупан значителен опит в този вид репертоар.

През годините на преподавателската си дейност гл.ас. д-р Данка Цветкова участва активно в учебния процес на подготовка на студентите за участие в конкурси, концерти, фестивали и др. Със своята педагогическа

работа тя привлича и подготвя следващи поколения интерпретатори на българската народна песен. Успехите ѝ като преподавател са видими от разнообразните изяви на нейните ученици с активното им участие в концертния живот на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив.

Сред значимите резултати от педагогическата дейност на д-р Данка Цветкова е издаването на учебни помагала, пряко свързани с обучението по народно пеене в средните и висши музикални училища и специализираните музикални паралелки.

Дългогодишният педагогически опит на д-р Данка Цветкова (от 1997 до днес), успехите на нейните ученици, разработените учебни помагала за провеждане на практическо обучение със студенти и ученици, многобройните нейни майсторски класове, семинари и работилници в България и чужбина свидетелстват за натрупано ниво на вокална експертиза, богата педагогическа опитност, умения и постижения, както и за съществения ѝ принос в учебно-педагогическата практика.

Научноизследователската продукция, с която гл. ас. д-р Данка Цветкова участва в конкурса, разкрива друга важна част от нейната академична дейност. Кандидатката предлага на вниманието на научното жури три публикувани книги, жанрово вписани в документацията по конкурса като: монография, книга и студия.

Представеният хабилитационен труд „Мъжкото фолклорно изпълнителство в Сливенско – познато и непознато“ (2019) е насочен към проблематика, която е свързана с регионалните изследвания на музикалния фолклор и специфичните белези на традиционното изпълнителство в един подрегион на Тракия. Изследването представя десет емблематични мъже народни певци от региона с техния отличителен стил и репертоар. Извършена е работа по проучване на биографиите на певците, както и интервюирането на петима от тях. Приносите на този труд са актуални и със значение за всички, които проявяват интерес към спецификата на мъжкото пеене в Сливенско.

Успешно защитеният докторат през 2014 г., фокусиран върху фолклорния певчески стил от Пазарджишко и неговите локални прояви в някои селища от региона, по-късно частично е публикуван в книгата „Фолклорното певческо изкуство на Пазарджишко“ (2018). В тази книга Данка Цветкова представя едно оригинално проучване върху певческото изкуство в Пазарджишко и мъжкото фолклорно пеене като особена негова форма. Едно от основните предизвикателства пред автора на тази разработка е осмислянето на живото пеене на теоретично ниво с

употребата на различни вътрешни (emic) понятия, използвани от носителите на песенната традиция. Наред с многобройните emic понятия, изведени от носителите на певческата традиция, в книгата са засегнати специфичните конструкции „граовско тресене“ и „кюстендилско тресене“, които широко се използват в речта на редица професионални народни певци и показват как вътрешните участници в изкуството на народното пеене интерпретират този феномен. Тези конструкции са важни за разбирането на локалните особености на орнаменталната техника „тресене“, но те все още не са достатъчно убедително изяснени и обосновани във външна (etic) перспектива, което усложнява прецизирането им в разглежданата публикация.

Публикуваната студия „Локалната проява на Пазарджишкия фолклорно-изпълнителски стил в селата Беловица, Любен и Драгомир“ (б.д.) представя теренно изследване на три села, разположени в периферията на Пазарджишко-Ихтиманската фолклорна област. Резултатите от тази работа са интересни и полезни от изследователска гледна точка в няколко области: селищни проучвания, локални общности и култури, етнографски групи и диалекти. Извършеното емпирично проучване на трите селища има своето съществено значение и за изследването на локалните специфики на фолклорната музика от проучвания район.

Като цяло трите представени за рецензиране публикации продължават една утвърдена линия на изследвания и постижения на редица поколения изследователи в българската етномузикология, които проучват локалните и регионалните характеристики на музикалнофолклорните традиции в България. Едновременно с това разработките на гл. ас. д-р Данка Цветкова дават нови специфични емпирични данни и аналитични прочити на изследваните феномени. Общото впечатление е, че на места характерът на събраните данни позволява да се направят по-разгърнати анализи с позовавания върху предишни изследвания. Тази констатация не омаловажава получените резултати, които дават ценно познание и могат да служат като основа за по-нататъшни проучвания.

Към изготвената автосправка за цялостната дейност, структурирана в разгледаните раздели, д-р Данка Цветкова добавя и предлага на вниманието на научното жури списък и копия на документи (грамоти, дипломи, отличия), удостоверяващи признанието за нейните творчески изяви и постижения. Приложена е и таблица по Правилника за ЗРАСРБ, която сочи изпълнение на минималните национални изисквания към

научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност на кандидатите за заемане на академичната длъжност "доцент" и "професор" по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, област 8. Изкуства, която в числови изражения доказва, че научната, педагогическата и художественотворческата дейност на кандидата има високи количествени и качествени измерения, надхвърлящи минималните индивидуални наукометрични изисквания според правилника.

Заключение:

Материалите, с които гл. ас. д-р Данка Цветкова участва в конкурса за доцент по народно пеене и методика на преподаването му, изложените в становището констатации и оценки, както и моите впечатления от нейната цялостна дейност, ми дават основание да предложа тя да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ за нуждите на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“.

12.09.2019

София

Подпис:.....

проф. д.изк. Лозанка Пейчева